

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy
3/2024

Inštitúcie zodpovedné za problematiku klimatickej zmeny vo vybraných štátoch

Katarína Kubišová

Bratislava
marec 2024

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Inštitúcie zodpovedné za problematiku klimatickej zmeny vo vybraných európskych štátoch

Anotácia

Predkladaný materiál prináša prehľad orgánov/inštitúcií zodpovedných za problematiku klimatickej zmeny v jednotlivých vybraných európskych štátoch – na parlamentnej a na štátnej úrovni.

Kľúčové slová

klimatická zmena, orgány parlamentu, útvar parlamentnej administratívy, vládny orgán, poradný orgán, výkonný orgán, nezávislý orgán

Institutions responsible for climate change issues in selected European countries

Annotation

The presented material provides an overview of the bodies/institutions responsible for the issue of climate change in individual selected European states – both at parliamentary and state level.

Keywords

climate change, parliament bodies, department of parliamentary administration, governmental body, advisory body, executive body, independent body

Vypracovala: RNDr. Katarína Kubišová, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Situácia v Slovenskej republike	5
2.1 Parlamentná úroveň.....	5
2.2 Štátna úroveň	5
3. Situácia vo vybraných európskych štátoch.....	6
3.1 Belgicko	10
3.2 Bulharsko	11
3.3 Česká republika	12
3.4 Estónsko	13
3.5 Fínsko	13
3.6 Francúzsko.....	14
3.7 Grécko	15
3.8 Holandsko.....	15
3.9 Chorvátsko	16
3.10 Írsko	17
3.11 Litva.....	18
3.12 Lotyšsko	19
3.13 Maďarsko.....	19
3.14 Nemecko	21
3.15 Poľsko.....	21
3.16 Portugalsko.....	22
3.17 Rakúsko.....	23
3.18 Rumunsko.....	25
3.19 Slovinsko.....	25
3.20 Spojené kráľovstvo	26
3.21 Španielsko	27
3.22 Švédsko	30
4. Záver.....	31

1. Úvod

V súvislosti s narastajúcou aktuálnosťou problematiky klimatickej zmeny a potreby odvrátenia jej negatívnych dôsledkov na prírodu a spoločnosť, zamerali sme sa na existenciu špecifických orgánov (útvarov) v jednotlivých európskych štátoch, ktoré by mali poradnú, alebo výkonnú právomoc v danej problematike. Ide najmä o poradenstvo pri koncipovaní a schvaľovaní stratégií v danej oblasti, kontrolu plnenia prijatých záväzkov, monitorovanie stavu emisií skleníkových plynov a diskusiu o nových stratégiách znižovania emisií. Situáciu v jednotlivých európskych štátoch posudzujeme jednak na parlamentnej úrovni, ale aj na celoštátnej úrovni.

2. Situácia v Slovenskej republike

2.1 Parlamentná úroveň

Slovensko nemá v parlamente vytvorený špecifický útvar pre riešenie problematiky klimatickej zmeny – ani na poslaneckej úrovni, ani na úrovni parlamentnej administratívy. Na poslaneckej úrovni sa touto témou zaoberá najmä [Výbor pre pôdohospodárstvo a životné prostredie](#). Na úrovni parlamentnej administratívy poskytuje poslancom informácie a podklady k danej problematike najmä [odbor Parlamentný inštitút](#), ale aj Odbor pre európske záležitosti a sekretariát spomenutého parlamentného výboru.

2.2 Štátna úroveň

Na vládnej úrovni pôsobia dva medzirezortné koordinačné orgány pre globálne otázky životného prostredia vrátane klimatických zmien – [Rada vlády pre Agendu 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj](#) a [Rada vlády pre Európsku zelenú dohodu](#).

Rada vlády pre Agendu 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj vznikla uznesením vlády SR č. 350 z 24. júla 2017. Jej primárnou úlohou by malo byť zabezpečiť, že otázka udržateľného rozvoja sa stane integrálnou súčasťou všetkých verejných politík. Sekretariát Rady sídli na Ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Rada vlády SR pre Európsku zelenú dohodu, zriadená uznesením vlády SR č. 699 zo 4. novembra 2020, by mala byť poradným, koordinačným a iniciatívnym orgánom vlády SR pre otázky týkajúce sa Európskej zelenej dohody. Mala by koordinovať činnosť a spoluprácu ministerstiev, samospráv aj ostatných orgánov štátnej správy, prerokovávať ich kroky a sledovať pokrok v oblasti dosahovania strategických cieľov. Jej úlohou je tiež zabezpečovať koordináciu sektorových politík a monitorovať implementáciu a súlad s prechodom na uhlíkovo neutrálnu hospodárstvo.

Otázky klimatickej zmeny kompetenčne zastrešuje [Ministerstvo životného prostredia SR](#) a [Slovenská agentúra životného prostredia](#), ktorá je odbornou organizáciou daného ministerstva s celoslovenskou pôsobnosťou.

3. Situácia vo vybraných európskych štátoch¹

Prehľad orgánov/inštitúcií/útvarov špecificky zameraných na problematiku klimatickej zmeny vo vybraných európskych štátoch

Štát	Parlamentná úroveň		Štátna úroveň						
	Orgán parlamentu	Útvary parlamentnej administratívy	Orgán/Inštitúcia	gescia ministerstva	nezávislý	poradný	výkonný	politický	odborný
Belgicko (2 komory)	Stály výbor energetiky, životného prostredia a klímy (DK)	-	Služba pre zmenu klímy	✓			✓	✓	
			Národná klimatická komisia			✓	✓	✓	
Bulharsko (1 komora)	-	-	podpredseda vlády pre klimatickú politiku						
Česká republika (2 komory)	-	-	-						
Estónsko (1 komora)	-	-	-						
Fínsko (1 komora)	-	-	Okrúhly stôl pre klimatickú politiku		✓	✓			✓
Francúzsko (2 komory)	-	-	Rada pre klímu		✓	✓			✓
Grécko (1 komora)	-	-	Agentúra pre životné prostredie a zmenu klímy	✓			✓	✓	

¹ Informácie v tejto časti čerpáme najmä z odpovedí jednotlivých štátov, poskytnutých v rámci Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD, najmä požiadavka z apríla 2022 č. 5036 Informing parliamentarians on climate change and climate action (uzavretá databáza); doplnené informáciami zo zdrojov v hypertextoch.

Štát	Parlamentná úroveň		Štátna úroveň						
	Orgán parlamentu	Útvár parlamentnej administratívy	Orgán/Inštitúcia	gescia ministerstva	nezávislý	poradný	výkonný	politický	odborný
Holandsko (2 komory)	-	-	Ministerstvo pre ekonomické záležitosti a klimatické opatrenia				✓	✓	
Chorvátsko (1 komora)	-	-	Komisia pre medzisektorovú koordináciu politík a opatrení na zmierňovanie zmeny klímy a prispôsobovanie sa jej		✓	✓			✓
Írsko (2 komory)	Výbor pre životné prostredie a klimatické opatrenia (DK)	Centrum pre informácie a koordináciu o zmene klímy	Ministerstvo pre životné prostredie, klímu a komunikáciu				✓	✓	
			Climate Change Advisory Council		✓	✓			✓
Litva (1 komora)	-	-	-						
Lotyšsko (1 komora)	Podvýbor pre životné prostredie a klímu	-	-						
Maďarsko (1 komora)	Podvýbor pre ochranu klímy	-	-						
Nemecko (2 komory)	-	-	Spolkové ministerstvo hospodárstva a klimatických opatrení				✓	✓	
			Rada expertov na zmenu klímy		✓	✓			✓
Poľsko (2 komory)	Osobitný výbor pre klimatické záležitosti (HK)	-	Ministerstvo pre klímu a životné prostredie				✓	✓	

Štát	Parlamentná úroveň		Štátna úroveň						
	Orgán parlamentu	Útvár parlamentnej administratívy	Orgán/Inštitúcia	gescia ministerstva	nezávislý	poradný	výkonný	politický	odborný
Portugalsko	-	-	Ministerstvo životného prostredia a verejných služieb v oblasti klímy				✓	✓	
Rakúsko (2 komory)	-	-	Ministerstvo pre klímu, životné prostredie, energetiku, mobilitu, inovácie a technológie				✓	✓	
			Rakúska rada pre zmenu klímy (ACCC)		✓	✓			✓
Rumunsko (2 komory)	-	-	-						
Slovinsko (2 komory)	-	-	Klimatická rada		✓	✓			
Spojené kráľovstvo (2 komory)	Výbor pre životné prostredie a zmenu klímy (HK)	Tím pre environmentálnu udržateľnosť	Výbor pre zmenu klímy		✓	✓			✓
			Policy Connect		✓	✓			✓
Španielsko (2 komory)	-	-	Španielsky úrad pre zmenu klímy	✓			✓	✓	
			Národná klimatická rada	✓		✓		✓	
			Komisia pre koordináciu politiky zmeny klímy (CCPCC)	✓			✓	✓	
			Medzirezortná komisia pre zmenu klímy a energetickú transformáciu	✓			✓	✓	

Štát	Parlamentná úroveň		Štátna úroveň						
	Orgán parlamentu	Útvár parlamentnej administratívy	Orgán/Inštitúcia	gescia ministerstva	nezávislý	poradný	výkonný	politický	odborný
			Výbor expertov pre zmenu klímy a energetickú transformáciu		✓	✓			✓
			Výbor expertov pre zmenu klímy a energetickú transformáciu						
Švédsko (1 komora)	-	-	Rada pre klimatickú politiku		✓	✓			✓
			Švédsko bez fosílií	✓		✓		✓	

Skratky: DK – dolná komora; HK – horná komora

Zdroj: odpovede jednotlivých štátov, poskytnutých v rámci Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD; požiadavka z apríla 2022 č. 5036 Informing parliamentarians on climate change and climate action (uzavretá databáza) a jej aktualizácie; dostupné online po prihlásení: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/694614>; doplnené informáciami zo zdrojov v hypertextových odkazoch; *Climate change laws of the world*: [Climate Change Laws of the World \(climate-laws.org\)](#) – vlastné spracovanie autorky

3.1 Belgicko

(dvojkomorový parlament)

3.1.1 Všeobecné informácie

V Belgicku sú problémy životného prostredia vo veľkej miere v kompetencii regiónov. Klimatické zmeny sú prierezovou otázkou a presahujú rámec životného prostredia v prísnom zmysle slova. Táto téma je integrovaná do politík dopravy, daní, energetiky atď. Výsledkom je prekryvanie medzi rôznymi úrovňami moci (federálny štát, regióny a spoločensvá).

Úloha Snemovne reprezentantov v súvislosti so zmenou klímy je preto obmedzená na federálne zodpovednosti. Parlament zohráva dôležitú úlohu napríklad v otázkach trvalej udržateľnosti. Snemovňa reprezentantov často konzultuje s regionálnymi parlamentmi, aby zabezpečila lepšiu koordináciu jednotlivých politík.

3.1.2 Parlamentná úroveň

V rámci [Poslaneckej snemovne](#) belgického parlamentu rieši otázky klimatickej zmeny [Stály výbor energetiky, životného prostredia a klímy](#) Poslaneckej snemovne (spôsob fungovania uvedený v [pravidlách 19 – 21 Rokovacieho poriadku Poslaneckej snemovne](#)), ktorý sa skladá zo 17 poslancov Snemovne v súlade s pomerným zastúpením politických strán. Má kompetencie v oblasti prípravy legislatívnych návrhov. Výbor s cieľom informovať svojich členov organizuje diskusie s odborníkmi, zástupcami občianskej spoločnosti, podnikateľmi či mimoparlamentnými organizáciami. Členovia Snemovne môžu vládě klásť otázky o jej politike v tejto oblasti.

Poslanecká snemovňa sa zúčastňuje aj **medziparlamentného klimatického dialógu** so zhromaždeniami regiónov a nemecky hovoriacou komunitou, aby sa dosiahol súhlas ohľadom návrhu uznesenia vždy pri príprave COP (Conference of the Parties – Konferencia Strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy).

V Poslaneckej snemovni sa okrem toho osobitný [Poradný výbor komory pre európske záležitosti](#) venuje sledovaniu **Európskych záležitostí**, ktorý odovzdáva všetky relevantné informácie o návrhoch EÚ kompetentnému výboru.

V rámci parlamentnej administratívy funguje **parlamentná knižnica** federálneho parlamentu, ktorá pripravuje informačné materiály aj o klimatických zmenách (organizačná štruktúra kancelárie je dostupná [tu](#)). Knižnica poskytuje služby pre poslancov Poslaneckej snemovne aj Senátu. V Senáte neexistuje žiaden iný špeciálny útvar, zaoberajúci sa informácie o zmene klímy.

3.1.3 Štátna úroveň

Aby bolo možné bojovať proti zmene klímy (a emisiám skleníkových plynov, ktoré ju spôsobujú), bola v roku 2003 zriadená nová ["Služba pre zmenu klímy"](#) v rámci Generálneho riaditeľstva pre životné prostredie Federálnej verejnej služby pre zdravie, bezpečnosť potravinového reťazca a životné prostredie. Z malej bunky s 3 ľuďmi sa rozrástla na tím viac ako 20 osôb.

Hoci väčšinu právomocí v oblasti životného prostredia vykonávajú regióny, stále existuje niekoľko dôležitých úloh pre federálnu vládu, v tomto prípade Generálneho riaditeľstva pre životné

prostredie, ktoré si ponecháva množstvo dôležitých právomocí a zameriava svoju činnosť na niekoľko oblastí, z ktorých jednou je politika v oblasti klímy.

Okrem operačného útvaru má Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie 4 tematické útvary a oddelenia:

- Mnohostranné a strategické otázky
- Morské prostredie
- Inšpekcia
- Zmena klímy
- Divízia produktovej politiky a chémie

Táto služba je zodpovedná za plnenie medzinárodných záväzkov Belgicka v kontexte Parížskej dohody a prevencie klimatických zmien. Poskytuje informácie o klimatickej zmene.

Mimo parlamentu existuje aj [Federálna rada pre trvalo udržateľný rozvoj](#), ktorá poskytuje poradenstvo belgickej federálnej vláde v oblasti federálnej politiky trvalo udržateľného rozvoja.

[Národná klimatická komisia](#) bola založená v roku 2002 dohodou o spolupráci medzi spolkovou krajinou a tromi regiónmi. Pôsobí od roku 2003 a zameriava sa na vnútornú koordináciu, sledovanie a vyhodnocovanie Národného klimatického plánu a správne plnenie európskych a medzinárodných povinností v oblasti podávania správ.

Okrem toho bola založená Národnou klimatickou komisiou stránka [Adapt2climate](#) v rámci implementácie Národného adaptačného plánu. Cieľom tohto národného portálu je sprístupniť existujúce informácie o vplyvoch zmeny klímy, hodnoteniach zraniteľnosti a adaptácii v Belgicku.

3.2 Bulharsko

(jednokomorový parlament)

3.2.1 Parlamentná úroveň

V Národnom zhromaždení Bulharska (parlament) **neexistuje špeciálny útvar** pre zmenu klímy. [Výbory](#), ktorých pôsobnosť sa vzťahuje na túto problematiku sú: Výbor pre životné prostredie a vodu; Výbor pre energiu; Výbor pre poľnohospodárstvo, potraviny a lesníctvo; Výbor pre dopravu a komunikácie; Výbor pre záležitosti Európskej únie. Pri výboroch existuje panel odborníkov, ktorí poskytujú potrebné informácie poslancom. Okrem toho funguje aj parlamentná [knižnica](#).

3.2.2 Štátna úroveň

Vzhľadom na dôležitosť témy súvisiacej s klimatickou zmenou a jej dopadom na sektory hospodárstva bol v rámci Rady ministrov menovaný **podpredseda vlády pre klimatickú politiku**. Funkciou podpredsedu vlády je pomáhať predsedovi vlády pri koordinácii vládnej politiky v rezorte klímy a životného prostredia.

Pôsobnosť v problematike zmeny klímy má tiež [Ministerstvo životného prostredia a vodného hospodárstva](#), ktoré zodpovedá za rozvoj a implementácia štátnej politiky v oblasti životného prostredia a vôd, vrátane klimateckej politiky a dekarbonizácie. Príslušná sekcia v rámci ministerstva v rámci svojej pôsobnosti vypracúva normatívne akty v oblasti klimatických zmien v nadväznosti na európsku legislatívu; koordinuje rozvoj a implementáciu národnej politiky v oblasti klimatických zmien, vrátane zmierniť a prispôbiť sa zmene klímy; vykonáva a koordinuje aktivity súvisiace s európskou politikou v oblasti klimatických zmien a implementáciou európskej schémy obchodovania s emisiami skleníkových plynov v Bulharskej republike. V prípade potreby informácií z oblasti klimateckej politiky môžu poslanci kľásť otázky podpredsedovi vlády pre klimateckú politiku a ministrom životného prostredia a vodného hospodárstva.

3.3 Česká republika

(dvojkomorový parlament)

3.3.1 Parlamentná úroveň

V rámci parlamentu **nebol vytvorený špecifický útvar**, ktorý by sa zaoberal otázkami klimateckej zmeny. Ako orgán Poslaneckej snemovne má kompetencie v oblasti zmeny klímy [Výbor pre životné prostredie](#), ktorý má aj príslušné [podvýbory](#) a organizuje aj [semináre](#) pre poslancov.

[Kancelária Poslaneckej snemovne](#) ponúka poslancom podporu pri pochopení klimatických zmien a súvisiacich tém niekoľkými svojimi sekciami – napríklad [Parlamentná knižnica](#), ktorá poskytuje knižničné informačné zdroje aj v oblasti klimateckej zmeny a [Parlamentný inštitút](#), ktorý rieši úlohy vedeckého, informačného a vzdelávacieho charakteru a robí pre poslancov prieskum na rôzne témy (vrátane odpovedí na otázky poslancov o klimatických zmenách).

3.3.2 Štátna úroveň

Osobitný inštitút, zaoberajúci sa problémami v oblasti klímy neexistuje, ale táto problematika je najmä v kompetencii [Ministerstva životného prostredia](#). [Agentúra ochrany prírody a krajiny Českej republiky](#) je štátna inštitúcia, ktorá funguje pod Ministerstvom životného prostredia a zaisťuje odbornú aj praktickú starostlivosť o prírodu a krajinu a ochranu spoločného prírodného dedičstva.

[Česká informačná agentúra životného prostredia \(CENIA\)](#) je príspevkovou organizáciou Ministerstva životného prostredia. Základný účel organizácie je syntetický výskum v oblasti ekológie a starostlivosti o životné prostredie a odborná podpora výkonu štátnej správy. Poslaním CENIA je zhromažďovanie, hodnotenie a interpretácia informácií o životnom prostredí a ich poskytovanie odbornej i laickej verejnosti.

3.4 Estónsko

(jednokomorový parlament)

3.4.1 Parlamentná úroveň

V parlamente **nefunguje špecifický útvar** vyhradený pre otázky zmeny klímy. V rámci estónskeho parlamentu funguje 11 stálych výborov, jedným z nich je aj [Výbor pre životné prostredie](#).

V rámci [Kancelárie estónskeho parlamentu](#) sa toto problematikou zaoberajú najmä zamestnanci Výboru pre životné prostredie a Právne a výskumné oddelenie (organizačná štruktúra Kancelárie dostupná [tu](#)). **Národná knižnica** Estónska poskytuje štandardné služby aj pre poslancov. [Prognostické centrum](#) je think-tank estónskeho parlamentu; medzi jeho úlohy patrí analýza dlhodobého vývoja v spoločnosti, identifikácia nových trendov a smerov rozvoja a tvorba scenárov rozvoja. Centrum zakladá svoje štúdie na rôznych možných vývojoch a načrtáva alternatívne scenáre. Okrem iného sa zaoberá aj otázkami klímy.

3.4.2 Štátna úroveň

Neexistuje útvar primárne zameraný na oblasť klimatickej zmeny. Sekcia klimatickej zmeny [Ministerstva životného prostredia](#) a inštitúcie v pôsobnosti ministerstva ([Environmentálna rada](#), [Estónska agentúra životného prostredia](#), (Organizačná štruktúra inštitúcií v pôsobnosti ministerstva je dostupná [tu](#) a organizačná štruktúra ministerstva je dostupná [tu](#)).

Vláda zriadila aj [Riadiaci výbor pre zelenú politiku](#), ktorému predsedá predseda vlády a jeho stálymi členmi sú minister podnikania a informačných technológií, minister školstva a výskumu, minister životného prostredia, minister vidieka, minister hospodárstva a infraštruktúry, minister hospodárstva a informačných technológií ministra financií, ministra verejnej správy a ministra zahraničných vecí. Účelom výboru je koordinovať implementáciu zelenej politiky v Estónsku s cieľom podporiť udržateľný hospodársky rast. Výbor preveruje rozhodnutia vlády pred rokovaním vlády, vďaka čomu môžu ministri lepšie koordinovať otázky, ktoré sa týkajú viacerých oblastí vlády a plnenia úloh. K riadiacemu výboru je pričlenená aj Expertná skupina, ktorej úlohou je predkladať vládnomu výboru návrhy, na základe ktorých vláda pripravuje akčný plán pre úspešnú implementáciu zelenej politiky v Estónsku. Členmi expertnej skupiny sú podnikatelia, vedci, inovační lídri a špičkoví odborníci z iných oblastí, ktorí svojou činnosťou prispeli k implementácii zelených princípov.

3.5 Fínsko

(jednokomorový parlament)

3.5.1 Parlamentná úroveň

Neexistuje **špecifický parlamentný útvar** pre otázky zmeny klímy. V rámci parlamentu funguje [Výbor pre životné prostredie](#), ktorý sa venuje otázkam životného prostredia, ale aj klímy.

Kancelária parlamentu – zamestnanci výborov, výskumnej služby a knižnice, poskytuje poslancom potrebné informácie.

3.5.2 Štátna úroveň

[Ministerstvo životného prostredia](#) v roku 2020 vytvorilo [Okrúhly stôl pre klimatickú politiku](#). Pracovnej skupine predsedá predseda vlády a združuje ministrov, zástupcov odborov, samospráv, vedcov, priemyselných odvetví, záujmových skupín, mladých ľudí a mimovládnych organizácií. Diskusie sa zameriavajú najmä na to, ako možno uskutočniť prechod na uhlíkovo neutrálnu spoločnosť spôsobom, ktorý je sociálne a regionálne spravodlivý. Kľúčovou otázkou je tu modifikácia štruktúr spoločnosti smerom, kde sú nízkouhlíkové riešenia atraktívne a ziskové pre podniky a ľudí. Okrúhly stôl pre klimatickú politiku neprijíma rozhodnutia; namiesto toho svojou prácou podporuje národné procesy prípravy a implementácie klimatickej politiky. Stretáva sa 5 až 7-krát ročne.

[Fínsky panel pre zmenu klímy](#) je nezávislá poradná rada fínskych vedcov na najvyššej úrovni, ktorá podporuje dialóg medzi vedou a tvorbou politiky. Panel poskytuje vedecké poradenstvo pre tvorbu politiky a posilňuje interdisciplinárny pohľad na fungovanie rôznych sektorov. Panel má za úlohu posúdiť súdržnosť klimatickej politiky a dostatočnosť implementovaných opatrení na riešenie výziev klimatických zmien. Panel poskytuje svoje stanovisko k plánom klimatickej politiky a vytvára správy na podporu prípravy a implementácie klimatickej politiky a legislatívy vo Fínsku. Práca panelu vychádza zo [zákona o zmene klímy](#). Prvý panel bol založený v roku 2012. Súčasný panel bol vymenovaný 19. decembra 2019 na nasledujúce štvorročné obdobie.

3.6 Francúzsko

(dvojkomorový parlament)

3.6.1 Parlamentná úroveň

Medzi ôsmimi stálymi výbormi Národného zhromaždenia je [Výbor pre trvalo udržateľný rozvoj a územné plánovanie](#). Výbor sa skladá zo 68 poslancov. Výbory sú zodpovedné za preskúmanie legislatívnych textov na programe rokovania (poslanci na plenárnom zasadnutí rokujú o texte, ktorý výbor prijal). Organizovaním vypočutí alebo zriaďovaním informačných misií zabezpečujú informovanosť poslancov o záležitostiach patriacich do ich pôsobnosti, čím im umožňujú kontrolovať politiku vlády.

Okrem Výboru pre trvalo udržateľný rozvoj a územné plánovanie môžu do environmentálnych otázok zasahovať aj iné orgány, napr. osobitné výbory, ktoré zahŕňajú poslancov, ktorí sú členmi niekoľkých stálych výborov, ako napríklad výbor zriadený v roku 2021, zodpovedný za preskúmanie [návrhu zákona o boji proti zmene klímy a posilňovaní odolnosti voči jej účinkom](#). Tejto téme sa občas venujú aj iné stále výbory, ako napríklad Výbor pre zahraničné veci, ktorý prerokoval v r. 2021 informačnú správu [Klimatická zmena a konflikty](#).

Súčasťou parlamentu je aj [Pracovná skupina pre trvalo udržateľný rozvoj](#), zriadená v roku 2022, zložená z poslancov Národného zhromaždenia.

[Parlamentný úrad pre hodnotenie vedecko-technických rozhodnutí](#) je spoločným informačným orgánom Národného zhromaždenia a Senátu. Zložený je z 18 poslancov a 18 senátorov a jeho úlohou je informovať parlament o dôsledkoch vedeckých a technologických rozhodnutí s cieľom objasniť ich dopady. V prípade potreby môže byť vyzvaný, aby sa zaoberal otázkami týkajúcimi sa globálneho otepľovania a klimatických opatrení.

3.6.2 Štátna úroveň

Mimo parlamentu pôsobí [Rada pre klímu](#), ktorá je nezávislým poradným orgánom, vytvoreným v novembri 2018, podriadeným predsedovi vlády a zloženým z dvanástich odborných členov.

Existuje aj [Francúzska agentúra pre ekologickú transformáciu](#) ako verejná inštitúcia pod dohľadom [Ministerstva pre ekologickú transformáciu a územnú súdržnosť](#), Ministerstva pre energetickú transformáciu a Ministerstva pre vyššie vzdelávanie a výskum. Jej úlohou je pomáhať všetkým zainteresovaným stranám poskytovaním uznávaných, objektívnych a odborných znalostí. Zdieľa ich so štátom, miestnymi úradmi, spoločnosťami a jednotlivcami.

3.7 Grécko

(jednokomorový parlament)

3.7.1 Parlamentná úroveň

V gréckom parlamente **nie je útvar** špecificky orientovaný na problematiku klimatickej zmeny. Poslanci sú informovaní o danej problematike prostredníctvom bulletinov a krátkych správ o klimatických zmenách a klimatických opatreniach [Oddelením pre ekonomické, environmentálne a technologické štúdie Prvého riaditeľstva vedeckých štúdií](#), ktoré pôsobí v rámci organizačnej štruktúry parlamentnej administratívy. Oddelenie zhromažďuje informácie z európskych a medzinárodných parlamentných a vedeckých fór, z ministerstva životného prostredia, univerzít a vedeckej komunity a mimovládnych organizácií.

Informácie poslancom poskytujú aj asistenti a okrem toho môžu predkladať otázky príslušnému ministrovi v rámci svojej kontrolnej právomoci.

3.7.2 Štátna úroveň

Dôležitým orgánom v oblasti riešení klimatických problémov je [Agentúra pre životné prostredie a zmenu klímy](#), ktorá je právnickou osobou súkromného práva pod dohľadom [Ministerstva životného prostredia a energetiky](#) (YPEN). Jej účelom je vykonávať politiku stanovenú ministerstvom životného prostredia a energetiky pre správu chránených oblastí v Grécku, zachovanie biodiverzity a podporu a vykonávanie opatrení v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a konfrontáciu so zmenou klímy.

3.8 Holandsko

(dvojkomorový parlament)

3.8.1 Parlamentná úroveň

Na úrovni parlamentu **nebol vytvorený špecifický organizačný útvar**, ktorý by riešil otázky klimatickej zmeny.

Jedným z oddelení **Kancelárie** Snemovne reprezentantov je [Oddelenie výskumu a analýz](#), ktoré poskytuje na požiadanie aj informácie týkajúce sa zmeny klímy. Oddelenie organizuje, analyzuje, interpretuje a prezentuje informácie na požiadanie. (Organizačná štruktúra Kancelárie dostupná [tu](#).)

V rámci Snemovne reprezentantov existujú aj [Sekretariáty výborov](#), jedným z nich je aj **Sekretariát výboru pre environmentálne plánovanie**, ktoré sú spoločne zodpovedné za organizáciu a podporu všetkých činností výboru s ohľadom na preskúmanie legislatívnych a politických návrhov, ako aj za podporu plenárnych diskusií o návrhoch zákonov a politických dokumentov.

[Kancelária Senátu](#) podporuje Senát pri plnení zákonom stanovených úloh, medzi inými im poskytuje aj materiály v oblasti životného prostredia.

3.8.2 Štátna úroveň

[Holandská Agentúra pre hodnotenie životného prostredia](#) je národný inštitút pre analýzu strategickej politiky v oblasti životného prostredia, prírody a územného plánovania. K zlepšovaniu kvality politického a administratívneho rozhodovania prispieva realizáciou štúdií, analýz a hodnotení. Agentúra spadá pod Ministerstvo infraštruktúry a vodného hospodárstva, ale na vyžiadanie vykonáva výskum v otázkach týkajúcich sa životného prostredia, prírody a územného plánovania aj pre iné ministerstvá. Vykonáva aj nevyžiadaný výskum, ktorý je nezávislý a vedecky podložený.

[Ministerstvo pre ekonomické záležitosti a klimatické opatrenia](#) spolupracuje na podpore boja proti klimatickej kríze.

[Inštitút pre environmentálne štúdie](#) je najstarší environmentálny výskumný ústav v Holandsku a zároveň je v súčasnosti jedným z popredných svetových inštitútov v oblasti udržateľnosti.

3.9 Chorvátsko

(jednokomorový parlament)

3.9.1 Parlamentná úroveň

Chorvátsky parlament **nemá samostatný úsek** pre problematiku zmeny klímy.

Pôsobnosť v oblasti zmeny klímy prislúcha v parlamente [Výboru pre životné prostredie a ochranu prírody](#), ktorý má predsedu, podpredsedu a jedenásť členov z radov **poslancov** a ďalších troch delegovaných členov z radov verejných, vedeckých a odborných zamestnancov. Výbor pravidelne posudzuje legislatívne a strategické akty v oblasti zmeny klímy, ktoré sa predkladajú na schválenie v parlamente. Výbor usporadúva tematické zasadnutia, na ktoré pozýva zástupcov výkonnej moci, odbornej, vedeckej verejnosti, mimovládneho sektora, hospodárskeho sektora a pod. Poslanci majú právo klásť otázky vláde a jej členom.

Informácie a odbornú podporu poslancom poskytuje aj [kancelária](#) parlamentu.

3.9.2 Štátna úroveň

[Ministerstvo hospodárstva a trvalo udržateľného rozvoja](#) vytvorilo v Chorvátskej republike centrálnu miesto pre informácie a vzdelávanie o adaptácii na zmenu klímy. [Tko smo? – Prilagodba Klimi](#) je webová stránka prevádzkovaná Odborom pre všeobecnú politiku ochrany klímy ministerstva. Na stránke sa dajú nájsť informácie: o klíme a klimatických zmenách; čo

predpovedajú budúce klimatické scenáre a prečo ich používame; aké sú pozorované a očakávané vplyvy zmeny klímy; ktoré zraniteľné sektory a prierezné témy v Chorvátsku sú identifikované v národnej adaptačnej stratégii; čo sú príklady osvedčených postupov a projektov, ktoré testujú rôzne možnosti prispôsobenia. Okrem toho sa aktualizujú najnovšie správy v oblasti klimatických zmien a adaptácie z Európy a sveta. Na základe neustálej spolupráce s odborníkmi dochádza k odovzdávaniu a zdieľaniu poznatkov formou odborných textov, rozhovorov, videoprezentácií a podobne.

Pokiaľ ide o poradné orgány vlády Chorvátskej republiky a tvorcov politik v Chorvátskej republike, v roku 2018 bola zriadená [Národná rada pre trvalo udržateľný rozvoj](#). Táto rada navrhuje vláde Chorvátskej republiky opatrenia a aktivity, priority, dynamiku a potrebné finančné prostriedky a sleduje, analyzuje a koordinuje implementáciu Agendy OSN pre trvalo udržateľný rozvoj 2030 v Chorvátsku a implementáciu cieľov trvalo udržateľného rozvoja (SDGs), prijíma správy o výsledkoch a aktivitách implementácie, harmonizuje pozície pre potreby účasti Chorvátskej republiky na práci OSN a EÚ. Rade predsedá predseda vlády Chorvátskej republiky a ďalšími členmi sú ministri príslušných rezortov, zástupca Kancelárie prezidenta Chorvátskej republiky, vedúci vládnych úradov a Ústredný štatistický úrad (v prípade potreby, môžu zahŕňať zástupcov iných orgánov a organizácií).

Ďalším orgánom zriadeným vládou Chorvátskej republiky v roku 2018 je **Komisia pre medzisektorovú koordináciu politik a opatrení na zmierňovanie zmeny klímy a prispôsobovanie sa jej**. Prijatím zákona o zmene klímy a ochrane ozónovej vrstvy sa následne vytvorili podmienky na zriadenie novej komisie pozostávajúcej z koordinačnej skupiny a dvoch technických pracovných skupín: Technickej pracovnej skupiny pre zmierňovanie zmeny klímy a Technickej pracovnej skupiny pre adaptáciu na zmenu klímy. (Právny podklad dostupný [tu](#), kapitola 4.1.2.)

Predseda a členov komisie vymenúva vláda Chorvátskej republiky z radov vedeckých, odborných, verejných a iných zamestnancov a zástupcov ústredných orgánov štátnej správy zodpovedných za jednotlivé rezorty, zástupcov organizácií občianskej spoločnosti pôsobiach v oblasti zmeny klímy a podnikateľského sektora. V súčasnosti je zriadenie tejto novej komisie vo fáze potvrdzovania vymenovaných členov v pracovných skupinách komisie a zbierania stanovísk k textu Rozhodnutia o zriadení komisie.

3.10 Írsko

(dvojkomorový parlament)

3.10.1 Parlamentná úroveň

Členmi [Výboru pre životné prostredie a klimatické opatrenia](#) sú len poslanci Dolnej snemovne. V prípade že problém, ktorý posudzuje výbor, je takej zložitej povahy, že požadované odborné znalosti nie sú k dispozícii v rámci služieb Snemovne, výbor môže najat konzultanta s požadovanou špecializáciou alebo technickými znalosťami.

V rámci írskeho parlamentu by malo fungovať **Centrum pre informácie a koordináciu o zmene klímy**. Zámerom je, aby centrum zvyšovalo povedomie a lepšie informovalo parlamentnú komunitu o témach klimatických zmien, opatrení v oblasti klímy, ako aj udržateľnosti a iných environmentálnych iniciatív, ktoré uskutočňujú snemovne írskeho parlamentu, posilňovalo

poskytovanie a šírenie informácií a analýz o zmene klímy poslancom a zamestnancom a zlepšovalo koordináciu medzi príslušnými sekciami v snemovniach. Centrum tiež rozšíri prepojenia s externými organizáciami s cieľom využiť externé odborné znalosti a podľa potreby podporí zavedenie interných seminárov, brífingov, školení atď. Členovia centra sú zatiaľ členmi výskumných služieb parlamentu, knižnice, parlamentného rozpočtového úradu, odboru komunikácie, kancelárie právnych poradcov parlamentu, sekretariátov výborov. Avšak stále sa na Centre pracuje a jeho úloha sa bude časom prehodnocovať a rozvíjať.

Na podporu poslancov funguje aj [parlamentná knižnica a výskumná služba](#), ktorá zahŕňa špecializovaný tím pre environmentálnu a poľnohospodársku agendu (EAST) s odbornými znalosťami v oblasti klimatických opatrení a prístupom k multidisciplinárnym kolegom v parlamentnej výskumnej službe. Výskumná služba a knižnica vydávajú [štvrťročné environmentálne správy](#), čím sledujú pokrok pri plnení environmentálnych cieľov.

V rámci parlamentnej administratívy existuje aj [Parlamentný rozpočtový úrad](#) (PBO), ktorý je nezávislou fiškálnou inštitúciou a vykonáva analýzu a výskum v otázkach klimatických zmien s jasnými fiškálnymi a rozpočtovými dôsledkami. Informácie poskytuje členom írskemu parlamentu.

3.10.2 Štátna úroveň

V Írsku je samostatne zriadené [Ministerstvo pre životné prostredie, klímu a komunikáciu](#).

Okrem toho existuje aj Poradná rada pre klimatickú zmenu – [Climate Change Advisory Council](#), ktorý je nezávislým poradným orgánom zriadeným podľa [zákona o klimatických opatreniach a nízkouhlíkovom rozvoji z roku 2015](#). Hodnotí a radí vláde a tvorcom politik, ako dosiahnuť, aby Írsko prešlo na nízkouhlíkové, klimaticky odolné a environmentálne udržateľné hospodárstvo do roku 2050. Podľa zákona o klimatických opatreniach a nízkouhlíkovom rozvoji z roku 2021 je tiež zodpovedný za vypracovanie päťročných uhlíkových rozpočtov.

3.11 Litva

(jednokomorový parlament)

3.11.1 Parlamentná úroveň

Parlament **nemá vytvorený špecifický útvar** pre riešenie otázky zmeny klímy.

Kancelária parlamentu Litvy má **Oddelenie výskumu** a **Oddelenie všeobecných a bibliografických informácií**. Okrem toho sa pri parlamente nachádza aj **Sekretariát výboru pre ochranu životného prostredia**. Tieto dve oddelenia a sekretariát poskytujú poslancom analýzy a informácie. Najmä oddelenie výskumu a tiež oddelenie všeobecných a bibliografických informácií pomáha poslancom s faktami, výskumami a informáciami o požadovaných témach, vrátane oblasti klimatickej zmeny.

3.11.2 Štátna úroveň

V Litve neexistuje nezávislý úrad alebo orgán pre opatrenia v oblasti klímy. [Agentúra na ochranu životného prostredia](#) je však hlavnou vládnu organizáciou, ktorá spolupracuje s Ministerstvom životného prostredia Litovskej republiky. Agentúra pre ochranu životného prostredia vykonáva monitorovanie národnej environmentálnej politiky, zhromažďuje, analyzuje a poskytuje informácie o životnom prostredí, klimatických zmenách, chemických tokoch a témach prevencie znečistenia. Agentúra pre ochranu životného prostredia tiež implementuje environmentálne predpisy pre ekonomické aktivity a poskytuje odborné expertízy na zníženie vplyvu klimatických zmien.

3.12 Lotyšsko

(jednokomorový parlament)

3.12.1 Parlamentná úroveň

Nebol vytvorený špecifický útvar riešiaci klimatickú zmenu.

V Saeime existuje **Podvýbor pre životné prostredie a klímu**, patriaci k Výboru pre hospodársku, poľnohospodársku, environmentálnu a regionálnu politiku. Skladá sa zo 16 poslancov. Hlavnou úlohou podvýboru je zabezpečiť parlamentný dohľad nad sektormi súvisiacimi s ochranou životného prostredia a trvalo udržateľným využívaním prírodných zdrojov. (Organizačná štruktúra výborov a podvýborov je dostupná [tu](#), štruktúra Podvýboru je dostupná [tu](#).)

3.12.2 Štátna úroveň

V Lotyšsku existuje [Centrum pre životné prostredie, geológiu a meteorológiu](#), zriadené vládou. Jeho cieľom je mimo iných úloh zhromažďovať, uchovávať a poskytovať informácie o životnom prostredí verejnosti, ako aj štátnym a mestským inštitúciám.

3.13 Maďarsko

(jednokomorový parlament)

3.13.1 Parlamentná úroveň

Výbor pre trvalo udržateľný rozvoj sa zaoberá otázkami ochrany životného prostredia a klimatických zmien. Skladá sa z 9 poslancov a má tri podvýbory:

- Podvýbor pre dohľad nad implementáciou zákonov spadajúcich do pôsobnosti Výboru pre trvalo udržateľný rozvoj, ich sociálne a ekonomické dopady a deregulačné procesy
- Podvýbor pre ochranu klímy
- Podvýbor pre environmentálne zdravie

Organizačná štruktúra stálych výborov dostupná [tu](#).

Ďalšou relevantnou inštitúciou je [Národná rada pre trvalo udržateľný rozvoj \(NFFT\)](#), ktorá bola zriadená 10. októbra 2008 na základe konsenzu piatich strán a iniciovaná parlamentom, aby pôsobila ako poradný orgán a orgán na zosúlaďovanie záujmov. Ako nezávislá národná inštitúcia je zodpovedná za definovania princípov, cieľov a komplexných úloh trvalo udržateľného rozvoja v Maďarsku, zváženie súvisiacej medzinárodnej spolupráce, presadzovanie pravidelnej revízie a implementácie stratégie trvalo udržateľného rozvoja, podporu koordinácie príslušných plánovacích a konzultačných činností, zvyšovanie povedomia a spoločenskej angažovanosti a vykonávanie medzinárodných cieľov trvalo udržateľného rozvoja. NFFT podáva pravidelné správy parlamentu o svojej činnosti.

Predsedom NFFT je úradujúci predseda parlamentu. Zloženie NFFT je veľmi rôznorodé vrátane zástupcov politických strán, vedeckej komunity, hospodárskych záujmových skupín, občianskych a náboženských organizácií. Na základe svojho ročného plánu práce má NFFT každý rok štyri zasadnutia. Pracovný plán zahŕňa všetky otázky, o ktorých chce Rada rokovať alebo ktorých prerokovanie požaduje predseda alebo predsedníctvo. Program zasadnutí je tvorený na základe podnetov sekretariátu, pracovných výborov a členov NFFT. NFFT funguje formou pravidelných plenárnych zasadnutí, zasadnutí pracovných výborov, konferencií, workshopov, odborných a občianskych stretnutí. Program zasadnutí Rady pravidelne zahŕňa diskusiu o široko relevantných témach, po ktorej nasleduje prijatie vyhlásenia. Tieto vyhlásenia sú k dispozícii na webovej stránke NFFT.

[Informačný servis](#) pre poslancov poskytuje poslancom parlamentu a ich zamestnancom informačné a výskumné služby vo všetkých oblastiach politiky vrátane trvalo udržateľného rozvoja a zmeny klímy.

3.13.2 Štátna úroveň

V Maďarsku neexistuje žiaden nezávislý orgán pre klímu. Všetky otázky týkajúce sa zmeny klímy sú v kompetencii Výboru pre trvalo udržateľný rozvoj Maďarského národného zhromaždenia. Niektoré mimovládne organizácie (Greenpeace Hungary, WWF, National Society of Conservationists) sú pozvané na zasadnutia výboru a môžu podávať správy o svojom stanovisku, keď diskutujú o témach klimatických zmien.

Okrem vyššie uvedeného existuje nezávislá organizácia [Green Policy Center](#), ktorej zamestnanci majú dlhoročné skúsenosti s poradenstvom v oblasti klimatickej politiky a udržateľnosti a tvorby stratégií vo verejnom aj súkromnom sektore. Centrum zelenej politiky sa podieľalo na tvorbe a hodnotení domácich a medzinárodných stratégií, akčných plánov, legislatívy a projektov. Majú rozsiahlu sieť kontaktov v maďarských aj medzinárodných kruhoch udržateľnosti, takže môžu poskytnúť dobre podložené a rôznorodé riešenia vznikajúcich environmentálnych výziev.

Maďarsko nemá samostatné [ministerstvo](#) pre životné prostredie, ale pod [Ministerstvom pôdohospodárstva](#) funguje [Štátny sekretariát pre ochranu prírody](#).

3.14 Nemecko

(dvojkomorový parlament)

3.14.1 Parlamentná úroveň

V Spolkovej rade je zriadený [Výbor pre životné prostredie, ochranu prírody a jadrovú bezpečnosť](#).

V Spolkovom sneme je zriadený [Výbor pre životné prostredie, ochranu prírody, jadrovú bezpečnosť a ochranu spotrebiteľa](#).

V rámci [výskumných služieb](#) nemeckého Spolkového snemu sa Výskumná sekcia WD 8 (Životné prostredie, ochrana prírody, jadrová bezpečnosť, výskum a vzdelávanie) okrem iného zaoberá otázkami zmeny klímy a opatrení v oblasti klímy. Niektoré sektorovo špecifické opatrenia (najmä energetika, doprava, poľnohospodárstvo) spadajú do kompetencie Sekcie výskumu WD 5 (Ekonomika a doprava, potravinárstvo a poľnohospodárstvo).

3.14.2 Štátna úroveň

Viacero orgánov sa zaoberá otázkami zmeny klímy a ponúka odborné znalosti pre vládu a parlament. Najmä [Rada expertov na zmenu klímy](#) (v nemčine: Expertenrat für Klimafragen) poskytuje odborné znalosti o vývoji emisií skleníkových plynov, trendoch vo vzťahu k ročným emisným rozpočtom a účinnosti opatrení vzhľadom na dosahovanie cieľov. Ďalšie podrobnosti o jej úlohách sa nachádzajú v časti 12 nemeckého [zákona o zmene klímy](#).

Spolkový minister, ktorý v súčasnosti vedie [Spolkové ministerstvo hospodárstva a klimatických opatrení](#) je tiež členom nemeckého Bundestagu. V Spolkovej rade zastupujú členovia záujmy svojej spolkovej krajiny (Land), keďže sú zároveň členmi vlády príslušnej spolkovej krajiny. V súčasnosti má každá spolková krajina vlastné ministerstvo venované environmentálnym otázkam alebo/a klimatickým zmenám, ktoré poskytuje odborné znalosti členom príslušnej spolkovej krajiny. Prehľad ministerstiev spolkových krajín, zaoberajúcich sa životným prostredím a/alebo zmenou klímy sa nachádza na webovej stránke [Konferencie ministrov životného prostredia](#) (v nemčine: Umweltministerkonferenz).

Medzi ďalšie odborné orgány patrí [Nemecká poradná rada pre životné prostredie](#) a [Nemecká poradná rada pre globálne zmeny](#).

3.15 Poľsko

(dvojkomorový parlament)

3.15.1 Parlamentná úroveň

V roku 2021, vzhľadom na dôležitosť klimatickej politiky v EÚ, ako aj jej náklady pre Poľsko, požiadal riaditeľ [Odboru analýz Sejmu](#) (OAS) o prípravu niekoľkých informačných materiálov z danej oblasti:

- Analýza stavu poľského energetického sektora a perspektív jeho rozvoja na pozadí politiky Európskej únie (túto štúdiu vypracoval externý odborník – profesor na Inštitúte energetiky a Technickej univerzity v Lodži);

- Analýza energetickej problematiky (táto práca bola vypracovaná externým odborníkom – profesorom Varšavskej technickej univerzity);
- Informácie o energetickej bilancii Poľska, dovoze a vývoze energie a energetických zdrojov (tento dokument pripravil pracovník OAS).

Ďalej boli pripravené články o klimatických a energetických otázkach zamestnancami OAS.

V Poľsku existuje mnoho výskumných centier, ktoré sa špecializujú na širokú škálu klimatických problémov. Ich výstup využíva najmä vláda. Napriek tomu môžu parlamentné výbory alebo podvýbory – ak to považujú za potrebné – na svoje zasadnutia prizvať odborníkov a požiadať ich o vypracovanie stanovísk a odborných stanovísk, ako aj analýz (prostredníctvom OAS). Výbory Sejmu môžu mať aj stálych poradcov.

V júli 2020 Senát zriadil [Osobitný výbor pre klimatické záležitosti](#). Jeho úlohou je spracovávať a navrhovať otázky týkajúce sa klimatickej neutrality, biodiverzity, obehového hospodárstva, rozvoja a podpory obnoviteľných zdrojov energie a ďalších stratégií pre lepšie životné prostredie. Osobitný výbor pre klimatické záležitosti sa skladá z 24 aktívnych členov.

3.15.2 Štátna úroveň

Poľské [Ministerstvo pre klímu a životné prostredie](#) je zodpovedné za udeľovanie finančných prostriedkov a monitorovanie projektov v rámci programu pre životné prostredie, energetiku a zmenu klímy. Ministerstvo klímy plní svoje záväzky s podporou [Národného fondu pre ochranu životného prostredia a vodného hospodárstva](#).

[Inštitút ochrany životného prostredia – Národný výskumný ústav](#) je mimoparlamentný rezortný ústav, pod gesciou Ministerstva klímy a životného prostredia. Prvoradým cieľom ústavu je vytvárať vedeckú bázu ochrany životného prostredia a zmeny klímy pre poskytovanie poznatkov štátnej a územnej správe a hospodárskym subjektom, ako aj zvyšovať úroveň ekologického povedomia a formovať ekologické postoje spoločnosti.

3.16 Portugalsko

(jednokomorový parlament)

3.16.1 Parlamentná úroveň

V súčasnosti sa problematike ochrany životného prostredia a zmeny klímy venuje [Výbor pre životné prostredie a energetiku](#).

[Kancelária](#) portugalského parlamentu ponúka poslancom informácie, ktoré im pomáhajú pochopiť zmenu klímy a súvisiace témy cestou [Parlamentnej výskumnej služby](#), vrátane [Legislatívnej a parlamentnej informačnej sekcie](#), ktorej kompetencie spočívajú v podpore práce parlamentu v oblasti legislatívnych a parlamentných informácií, informačných poznámok a iných štúdií. [Parlamentná knižnica](#) poskytuje online databázy a časopisy, tlačene knihy a vládne a oficiálne publikácie na témy týkajúce sa, okrem iného, klimatických zmien a širších otázok environmentálnej vedy a politiky.

Okrem toho existuje **Parlamentný tím pre životné prostredie**, ktorý vytvoril kancelár svojim nariadením č. 11/SG/2007 z 9. júla a ktorý monitoruje a navrhuje opatrenia, ktoré majú prispieť k prijatiu správnej environmentálnej praxe v parlamente. Tím v súčasnosti koordinuje environmentálny inžinier parlamentu – pozícia vytvorená v roku 2016, a zahŕňa zamestnancov parlamentu vymenovaných z niekoľkých odborov kancelárie nariadením generálneho tajomníka č. 68/SG/2018 z 11. októbra.

Poslanci môžu kladť otázky aj členom vlády, ako aj prizvať člena vlády či mimoparlamentné organizácie pre životné prostredie na zasadnutia, a zahrnúť ich do legislatívneho procesu. (Článok 4, odsek 1 písm. e) a článok 140 [Rokovacieho poriadku](#).)

3.16.2 Štátna úroveň

Neexistuje špecifická inštitúcia, majúca v agende klimatické zmeny.

Túto problematiku zastrešuje najmä [Ministerstvo životného prostredia a verejných služieb v oblasti klímy](#) a v jeho gescii existuje niekoľko environmentálnych verejných subjektov – napríklad [Portugalská environmentálna agentúra](#).

3.17 Rakúsko

(dvojkomorový parlament)

3.17.1 Parlamentná úroveň

Zatiaľ **nebol zriadený špecializovaný útvar** pre opatrenia v oblasti klímy. Národná rada vo svojom uznesení z marca 2021 požiadala predsedov Národnej rady, aby preskúmali rozšírenie činnosti [Parlamentného rozpočtového úradu](#) o otázky dodržiavania národného CO₂-rozpočtu pre klimatickú neutralitu do roku 2040. Personálne a technické zabezpečenie rozšírenia tohto odboru by malo byť riešené priebežne.

Hlavnou úlohou Parlamentného rozpočtového úradu je podporovať a radiť poslancom – najmä členom rozpočtového výboru – pri ich parlamentnej práci vo všetkých rozpočtových záležitostiach. Rozpočtový úrad pravidelne vypracúva rozbor, odborné stanoviská a stručné štúdie k rozpočtu, návrhom zákonov a iným návrhom, týkajúcim sa rozpočtových a fiškálnych záležitostí. Parlamentný rozpočtový úrad do svojich analýz začleňuje aj klimatické otázky súvisiace s rozpočtom. Analýza rozpočtu na rok 2022 napríklad zahŕňala distribučnú analýzu a hodnotenie vplyvu ekologicko-sociálnej daňovej reformy na klímu.

Na žiadosť členov rozpočtového výboru vykonáva Parlamentný rozpočtový úrad štúdie týkajúce sa najmä rozpočtových a ekonomických dopadov klimatických opatrení. Štúdia hodnotila primeranosť vládneho odhadu finančných a administratívnych nákladov na platbu dane z emisií CO₂ a regionálnej klimatickej prémie.

[Právne, legislatívne a výskumné služby](#) podporujú činnosť Národnej rady, Federálnej rady a parlamentnej administratívy odbornými znalosťami v oblasti práva, ekonómie a politológie.

Brífingy (Fachdossiers) sú ponúkané k širokému spektru otázok, o ktorých sa v súčasnosti diskutuje v parlamente, medzi ktoré patria aj otázky súvisiace s klimatickými zákonmi.

3.17.2 Štátna úroveň

Nezávislý klimatický úrad/orgán v Rakúsku zatiaľ neexistuje. Ministerstvo financií a [Ministerstvo pre klímu, životné prostredie, energetiku, mobilitu, inovácie a technológie](#) však informujú príslušné výbory prostredníctvom správ a výmeny informácií v rámci výboru.

Environmentálna agentúra Rakúsko (EAA)

EAA je spoločnosť s ručením obmedzeným v 100 % vlastníctve federácie. Jej úlohy sú vymedzené zákonom. EAA podporuje environmentálnu politiku federácie. Je výlučne oprávnená monitorovať životné prostredie v mene spolkového ministra pre klímu, životné prostredie, mobilitu, technológie a inovácie v súlade so zákonom o kontrole životného prostredia (Umweltkontrollgesetz). Do tejto oblasti patria aj vedecké poznatky na hodnotenie plnenia dohovorov Organizácie Spojených národov o zmene klímy, vrátane prípravy emisných bilancií a hodnotenia vplyvu opatrení, ako aj účasť na príprave národných klimatických správ.

Vybrané štatutárne správy predkladané parlamentu:

Správa o monitorovaní a hodnotení toho, ako sa dosahujú ciele v oblasti klímy a energetiky – každý rok, a **Analýza dosahovania cieľov F-EEA** – každý druhý rok.

Podľa § 6 zákona o ochrane klímy je príslušný minister od roku 2011 povinný predkladať **Správu o pokroku pri plnení cieľov stanovených v zákone o ochrane klímy**.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o monitorovaní životného prostredia je príslušný minister povinný každé tri roky predkladať **Správu o výsledkoch zákonného monitorovania**. Ako ukazuje 12. správa predložená v októbri 2019, táto správa sa do veľkej miery zameriava na klimatické zmeny.

Rakúska rada pre zmenu klímy (ACCC)

ACCC je združenie akademických výskumníkov. Bola založená v roku 1996. Ide o interdisciplinárnu pracovnú skupinu pozostávajúcu z 11 členov z oblasti ekonómie, vedy a techniky, ktorej cieľom je určovať a vyhodnocovať opatrenia o prevencii globálnej zmeny klímy. V dôsledku toho ACCC radí rakúskej vláde vo všetkých otázkach týkajúcich sa zmeny klímy.

Implementáciu [zákona o ochrane klímy KSG \(2011\)](#) nepretržite monitorujú dva orgány – **Národný výbor pre ochranu klímy** (Nationales Klimaschutzkomitee, NKK) a **Národný poradný výbor pre ochranu klímy** (Nationaler Klimaschutzbeirat, NKB). NKK sa skladá z najvyšších predstaviteľov federálnej vlády a provincií a sociálnych partnerov. Členmi NKB, ktorý je poradným orgánom voči NKK, sú zástupcovia parlamentných strán, environmentálnych organizácií a vedy.

3.18 Rumunsko

(dvojkomorový parlament)

3.18.1 Parlamentná úroveň

Parlament **nemá špecializovaný útvar** venovaný otázkam zmeny klímy.

[Výbor pre životné prostredie a ekologickú bilanciu](#) Poslaneckej snemovne je stálym parlamentným výborom, ktorý sa zaoberá aj témami klimatických zmien. Tento výbor organizoval diskusie a pracovné skupiny aj o návrhoch zákonov, týkajúcich sa klimatických zmien. Na týchto zasadnutiach výbor združuje členov akademickej obce v krajine, predstaviteľov verejných inštitúcií, environmentálnych, finančných a ekonomických mimovládnych organizácií s bohatými skúsenosťami v oblasti klimatických zmien s cieľom zlepšiť národnú environmentálnu legislatívu.

[Kancelária Poslaneckej snemovne](#) má tiež dve oddelenia, ktoré ponúkajú podporu poslancom parlamentu v rôznych témach vrátane klimatických zmien. Tieto dve oddelenia sú: Oddelenie európskych štúdií a Oddelenie výskumu a dokumentácie. Poskytujú štúdie a porovnávací analýzy v rôznych oblastiach vrátane zmeny klímy a udržateľnosti.

Na úrovni Senátu pokrýva túto agendu [Výbor pre životné prostredie](#).

3.18.2 Štátna úroveň

Nebola zriadená inštitúcia, ktorá by primárne riešila problematiku klímy. Otázky klímy má vo svojej agende napríklad [Národná agentúra na ochranu životného prostredia](#), ktorá je zriadená pod **Ministerstvom životného prostredia, vody a lesov**.

3.19 Slovinsko

(dvojkomorový parlament)

3.19.1 Parlamentná úroveň

Národná rada Republiky Slovinsko **nemá vyhradený špecifický útvar** v oblasti klimatických zmien a klímy.

Otázkami týkajúcimi sa environmentálnej politiky (ochrana životného prostredia, ochrana prírody, zmena klímy, posudzovanie vplyvov na životné prostredie atď.) sa zaoberá [Výbor pre infraštruktúru, životné prostredie a územné plánovanie](#).

Oddelenie výskumu a dokumentácie Národného zhromaždenia poskytuje množstvo politicky nezáujatých údajov a informácií, ktoré pomáhajú pri realizácii základných úloh a cieľov Národného zhromaždenia.

Národné zhromaždenie tiež organizuje rôzne odborné stretnutia, okrúhle stoly, konzultácie atď. k rôznym témam, medzi inými aj k problematike zmeny klímy.

3.19.2 Štátna úroveň

Nový [zákon o ochrane životného prostredia \(ZVO-2\)](#) predpokladá zriadenie **Klimatickej rady** – nezávislého národného poradného orgánu pre klimatickú politiku zriadeného vládou. Medzi jeho úlohy patrí okrem iného príprava výročnej správy, ktorá sa zverejňuje na webovom sídle štátnej správy.

Viaceré ďalšie materiály sú k dispozícii najmä na stránke [Ministerstva životného prostredia a územného plánovania](#), ktoré pripravuje a monitoruje strategické dokumenty a usmernenia týkajúce sa klimatických zmien a biotechnológií.

[Slovinská agentúra životného prostredia \(ARSO\)](#) poskytuje údaje o životnom prostredí na národnej úrovni a zaoberá sa aj klimatickými zmenami.

3.20 Spojené kráľovstvo

(dvojkomorový parlament)

3.20.1 Parlamentná úroveň

Parlament Spojeného kráľovstva má [Tím pre environmentálnu udržateľnosť](#), ktorého úlohou je poskytovať nástroje, podporu, motiváciu, informácie a usmernenia na neustále zlepšovanie výkonnosti jednotlivcov, oddelení a nehnuteľností v oblasti životného prostredia a udržateľnosti. Týka sa to však celkového chodu parlamentu.

[Výbor pre životné prostredie a zmenu klímy](#) bol zriadený v júni 2021 a pozostáva z 13 členov – lordov. Úlohou výboru je prerokovávať problémy v oblasti životného prostredia a klimatickej zmeny. Výbor zbiera dôkazy a vypracúva správy o témach svojich vyšetrení, o ktorých sa potom diskutuje v parlamente.

Parlament Spojeného kráľovstva je podporovaný prostredníctvom troch hlavných informačných služieb: [Knižnica Dolnej snemovne](#), [Knižnica Snemovne lordov](#) a [Parlamentný odbor pre vedu a techniku](#) (POST).

Knižnica Dolnej snemovne zverejňuje politicky nestranné výskumy. Jej publikácie prichádzajú v rôznych formátoch, aby vyhovovali rôznym informačným potrebám – od aktuálnych článkov a podrobných brífingov až po interaktívne dátové panely a podcasty.

POST vytvára nestranné a recenzované materiály, ktorých cieľom je sprístupniť vedecký výskum parlamentu Spojeného kráľovstva. Materiály vychádzajú vo forme POSTnotes a POSTbriefs. Včasné a prezieravé informácie pokrývajú oblasti biológie a zdravia, energetiky a životného prostredia, fyzikálnych vied a výpočtovej techniky a spoločenských vied.

3.20.2 Štátna úroveň

[Výbor pre zmenu klímy](#) Climate Change Committee (CCC) je nezávislý, štatutárny orgán zriadený podľa [zákona o zmene klímy z roku 2008](#). Poskytuje poradenstvo Spojenému kráľovstvu a vládam s decentralizovanými právomocami (Škótsko, Wales a Severné Írsko) v oblasti emisných

cieľov a informuje parlament o pokroku dosiahnutom pri znižovaní emisií skleníkových plynov a príprave a prispôbení sa dopadom zmeny klímy.

Okrem toho je súčasťou CCC aj Podvýbor pre adaptáciu, zriadený v roku 2009. Vládam Spojeného kráľovstva poskytuje rady týkajúce sa prípravy na dôsledky zmeny klímy.

Policy Connect je nezávislý think-tank, ktorý podporuje parlamentné skupiny v piatich kľúčových oblastiach politiky: vzdelávanie a zručnosti; priemysel; technológie a inovácie; udržateľnosť; zdravie a asistenčná a prístupová technológia. Policy Connect je think-tank viacerých strán. Špecializuje sa na podporu parlamentných skupín, fór a komisií, poskytovanie vplyvných politických výskumov a programov a spája poslancov a vlády v spolupráci s akademickou obcou, podnikateľskou sférou a občianskou spoločnosťou.

Policy Connect tiež poskytuje sekretariát **All-Party Parliamentary Climate Change Group (APPCCG)**, ktorý je všestrannou parlamentnou skupinou pre klimatickú zmenu. APPCCG organizuje podujatia a aktivity v parlamente s cieľom prehĺbiť pochopenie politických otázok súvisiacich so zmenou klímy a umožniť diskusiu a činnosť v oblasti klimatickej politiky medzi stranami.

3.21 Španielsko

(dvojkomorový parlament)

3.21.1 Parlamentná úroveň

V prípade dolnej komory španielskeho parlamentu funguje **Výbor pre ekologickú transformáciu a demografické výzvy**. Tento výbor je veľmi aktívny s plnou zákonodarnou právomocou, o čom svedčí aj schválenie troch návrhov zákonov od konca r. 2019: Návrh zákona o vyhlásení národného parku Sierra de las Nieves; návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon 1/2005 z 9. marca, ktorý upravuje systém obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov, s cieľom zintenzívniť znižovanie emisií nákladovo efektívnym spôsobom; a návrh zákona o zmene klímy a energetickej transformácii.

Parlamentnej činnosti v oblasti klimatických zmien napomáhajú aj služby ponúkané **Oddelením dokumentácie** a **Knižnicou a archívom**, ktoré autonómne (prostredníctvom informačných bulletinov a dokumentov nahraných na intranete snemovne) aktualizujú hlavné správy zo všetkých oblastí záujmu a odpovedajú tiež na žiadosti poslancov (priame žiadosti poslancov o informácie o konkrétnom aspekte zmeny klímy).

V rámci Senátu existuje **Výbor pre ekologickú transformáciu**.

3.21.2 Štátna úroveň

Pre posilnenie zložitého riadenia a analýz klimatických zmien, boli v Španielsku vytvorené tieto orgány: Španielsky úrad pre zmenu klímy; Národná rada pre klímu; Komisia pre koordináciu politiky zmeny klímy (CCPCC) a Medzirezortná komisia pre zmenu klímy a energetickú transformáciu.

Kráľovským dekrétom 376/2001 zo 6. apríla 2001 bol zriadený Španielsky úrad pre zmenu klímy, ktorý je kolegiálnym orgánom pod Generálnym riaditeľstvom pre kvalitu životného prostredia a hodnotenie Ministerstva životného prostredia na rozvoj politík súvisiacich s klimatickými zmenami. Kráľovský dekrét 1334/2006 z 21. novembra udelil Španielskemu úradu pre zmenu klímy organickú úroveň generálneho riaditeľstva a premenoval ho na **Generálne riaditeľstvo Španielskeho úradu pre zmenu klímy**. Kráľovský výnos 500/2020 z 28. apríla, ktorým sa rozvíja organická štruktúra Ministerstva pre ekologickú transformáciu a demografickú výzvu, stanovuje, že štátny tajomník pre životné prostredie je najvyšším orgánom Ministerstva pre ekologickú transformáciu a demografickú výzvu, ktorý pod vedením vedúceho rezortného odboru riadi a koordinuje výkon právomocí, ktoré zodpovedajú tomuto odboru vo vzťahu k formulácii klimatickej a environmentálnej politiky. Generálne riaditeľstvo podáva pravidelné správy štátnemu tajomníkovi pre životné prostredie.

Kráľovský dekrét 177/1998 zo 16. februára 1998 vytvoril Národnú klimatickú radu a upravil jej funkcie, zloženie a prevádzkový režim, čím sa stanovilo jej organické pridelenie zrušenému Ministerstvu životného prostredia. Jej funkcia a zloženie boli upravené s následnými úpravami pôvodného dekrétu, až do schválenia kráľovského dekrétu 415/2014, ktorý ruší predchádzajúci dekrét a konfiguruje najnovšiu verziu Národnej klimatickej rady ako kolegiálneho medzirezortného orgánu, pripojeného k Ministerstvu pôdohospodárstva, výživy a životného prostredia prostredníctvom štátneho tajomníka pre životné prostredie. Podľa článku 2 kráľovského dekrétu 415/2014 zodpovedajú Národnej klimatickej rade tieto funkcie:

- a) Informovať a uľahčovať účasť všetkých aktérov zapojených do rozvoja a monitorovania politík a opatrení v oblasti zmeny klímy podporovaných štátom.
- b) Zvažovať a formulovať odporúčania v súvislosti s plánmi, programami a smermi činnosti v oblasti zmeny klímy.
- c) Podporovať rozvoj činností na zber, analýzu, spracovanie a šírenie informácií.
- d) Byť si vedomý politik Európskej únie a stavu medzinárodných rokovaní o zmene klímy.
- e) Akákoľvek iná funkcia, ktorá je jej v rámci jej kompetencií pridelená na základe akéhokoľvek právneho alebo regulačného ustanovenia.

Potom sa zákonom 1/2005 z 9. marca vytvorila Komisia pre koordináciu politiky zmeny klímy (CCPCC) ako orgán pre koordináciu a spoluprácu medzi všeobecnou štátnou správou a autonómnymi spoločenstvami pri uplatňovaní schémy obchodovania s emisiami a dodržiavaní medzinárodných noriem a povinnosti EÚ podávať správy, ktoré sú s tým spojené. Podľa kráľovského výnosu 1823/2011 z 21. decembra o reštrukturalizácii ministerstiev Komisii predsedá štátny tajomník pre životné prostredie.

Napokon politika ekologickej transformácie je zameraná na posilnenie a podporu pozornosti k otázkam súvisiacim s bojom proti klimatickým zmenám a energetickým prechodom, čo spolu s ekonomickým, environmentálnym a sociálnym významom tejto záležitosti odôvodňuje úpravu Komisie a vytvorenie novej **Medzirezortnej komisie pre zmenu klímy a energetickú transformáciu** prostredníctvom kráľovského dekrétu 958/2018 z 27. júla. Medzirezortná komisia pre zmenu klímy a energetickú transformáciu je vytvorená s cieľom dosiahnuť čo najlepšie zaobchádzanie s verejnými politikami pri prechode na ekologickejší výrobný a sociálny model a je

jej pridelený široký rozsah funkcií, ktoré zodpovedajú monitorovaniu a formulovaniu návrhov, ktoré slúžia ako základ pre rozhodovanie týkajúce sa klimatických zmien a energetických politík.

Pokiaľ ide o vytvorenie nezávislého orgánu na analýzu a monitorovanie pokroku v otázkach zmeny klímy, Španielsko tak nedávno schválilo [zákon 7/2021 z 20. mája o zmene klímy a energetickej transformácii](#). Ako vyplýva z článku 1 zákona, s úmyslom „zabezpečiť, aby Španielsko dodržiavalo ciele Parížskej dohody prijatej 12. decembra 2015, podpísanej Španielskom 22. apríla 2016 a uverejnenej v „Úradnom štátnom vestníku“ 2. februára 2017; uľahčiť dekarbonizáciu španielskeho hospodárstva, jeho prechod na obehový model, aby sa zabezpečilo racionálne a podporné využívanie zdrojov; a podporiť prispôbenie sa vplyvom zmeny klímy a implementáciu modelu trvalo udržateľného rozvoja, ktorý vytvára dôstojné zamestnanie a prispieva k znižovaniu nerovností“, Španielsko zriadilo [Výbor expertov pre zmenu klímy a energetickú transformáciu](#).

Podľa § 37 zákona:

„1. Týmto sa zriaďuje Výbor expertov pre zmenu klímy a energetickú transformáciu ako orgán zodpovedný za hodnotenie a vydávanie odporúčaní týkajúcich sa politik a opatrení v oblasti energetiky a zmeny klímy vrátane regulačných opatrení. Na tento účel vypracuje výročnú správu, ktorú predloží na rokovanie Poslaneckej snemovni za účasti vlády.

2. Výbor expertov pre zmenu klímy a energetickú transformáciu bude vykonávať svoju činnosť s úplnou autonómiou vo vzťahu k všeobecnej štátnej správe a jeho zloženie bude vyvážené medzi ženami a mužmi. Predpisy určia jeho zloženie, organizáciu a fungovanie.

3. Vláda zverejní svoje stanovisko ku každej správe výboru expertov s uvedením svojich argumentov najmenej 15 kalendárnych dní pred nasledujúcou rozpravou v Poslaneckej snemovni“.

Zákon pamätá aj na účasť samosprávnych spoločenstiev, pretože, ako je zdôraznené v článku 38:

„K 31. decembru 2021 musia autonómne oblasti informovať Koordinačnú komisiu pre politiku zmeny klímy o všetkých svojich platných energetických a klimatických plánoch. Tieto plány môžu pozostávať z osobitného dokumentu, ktorý obsahuje prijaté opatrenia, ako aj opatrenia, ktoré plánujú prijať v oblasti zmeny klímy a energetickej transformácie v súlade s cieľmi tohto zákona“.

Z účasti nie sú vylúčení ani ekonomickí a sociálni aktéri (tzv. participácia verejnosti), ako je upravené v článku 39:

„1. Plány, programy, stratégie, nástroje a ustanovenia všeobecnej povahy prijaté v boji proti zmene klímy a pri prechode energetiky na nízkouhlíkové hospodárstvo sa uskutočňujú podľa otvorených pravidiel a prístupných kanálov, ktoré zaručujú účasť zainteresovaných sociálnych a hospodárskych subjektov a verejnosti vo všeobecnosti prostredníctvom komunikačných, informačných a distribučných kanálov za podmienok ustanovených v zákone 27/2006 z 18. júla, ktorý upravuje práva na prístup k informáciám, účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia. Na ich prípravu a bez toho, aby boli dotknuté iné vzorce participácie a rokovania, vláda posilní už existujúce participačné mechanizmy a štruktúrovaným spôsobom zaručí účasť občanov na rozhodovacom procese o zmene klímy zriadením občianskeho združenia. Climate Change Assembly na celoštátnej úrovni a odporučí zriadenie regionálnych zastupiteľstiev a obecných zastupiteľstiev. Jeho zloženie bude zohľadňovať zásadu vyváženého zastúpenia žien a mužov a bude zahŕňať účasť mladých ľudí. Jeho zloženie, organizáciu a fungovanie vypracuje ministerský výnos.

2. Ministerstvo pre ekologickú transformáciu a demografickú výzvu v spolupráci s ostatnými rezortmi vytvorí a bude aktualizovať špecifickú webovú stránku, ktorá uľahčí občanom prístup k informáciám súvisiacim s klimatickými zmenami a energetickou transformáciou“.

3.22 Švédsko

(jednokomorový parlament)

3.22.1 Parlamentná úroveň

Švédsky parlament **nemá vyhradený útvar** pre klimatické opatrenia.

V rámci parlamentu funguje aj [Výbor pre životné prostredie a poľnohospodárstvo](#), ktorý rieši záležitosti týkajúce sa poľnohospodárstva, lesníctva, záhradníctva, poľovníctva a rybárstva a meteorologických služieb. Diskutuje aj záležitosti týkajúce sa ochrany prírody a iných otázok ochrany životného prostredia, ktoré neprináležia žiadnemu inému výboru.

[Administratíva Riksdagu](#) poskytuje členom parlamentu služby monitorovania digitálnych médií. **Knižnica** Riksdag môže pomôcť nastaviť špecifické profily vyhľadávania zamerané na monitorovanie rôznych tém relevantných pre rôzne oblasti záujmu, ako je napríklad zmena klímy.

Výskumná služba v správe Riksdagu vykonáva výskumné úlohy v mene členov Riksdagu a politických strán. Strany si môžu vyžiadať správy o akejkoľvek spoločenskej záležitosti, ako napríklad o životnom prostredí a zmene klímy. Výskumná služba pracuje neustranne a nevypomáha s politickými aktivitami, ale pomáha s faktami a dôkladnými informáciami o požadovaných témach.

3.22.2 Štátna úroveň

Vo Švédsku existuje množstvo orgánov a organizácií, ktoré pracujú na podpore a poskytovaní odborných znalostí v oblasti klimatických zmien a klimatickej politiky vo všeobecnosti.

Napríklad [Rada pre klimatickú politiku](#) je nezávislý, interdisciplinárny odborný orgán, ktorého úlohou je hodnotiť, do akej miery je celková politika vlády v súlade s klimatickými cieľmi stanovenými parlamentom a vládou. Rada by mala tiež identifikovať oblasti politiky, ktoré si vyžadujú viac opatrení a podporovať diskusiu o klimatickej politike v spoločnosti.

Ďalším príkladom je [Švédsko bez fosílií](#), čo je iniciatíva, ktorú začala švédska vláda v roku 2015 s cieľom zvýšiť tempo odvrátenia nepriaznivých účinkov zmeny klímy. Inštitúcia spája spoločnosti, samosprávy, regióny a organizácie a vytvára politické návrhy a stratégie, ktoré sú prezentované švédskej vláde a iným politickým aktérom. Švédsko bez fosílií funguje ako nezávislý orgán pod Ministerstvom životného prostredia.

Vo Švédsku existuje aj niekoľko vládnych a verejných agentúr, ktoré majú za úlohu informovať a zvyšovať všeobecné povedomie o klimatických zmenách a environmentálnych otázkach, ako napríklad [Švédska agentúra na ochranu životného prostredia](#).

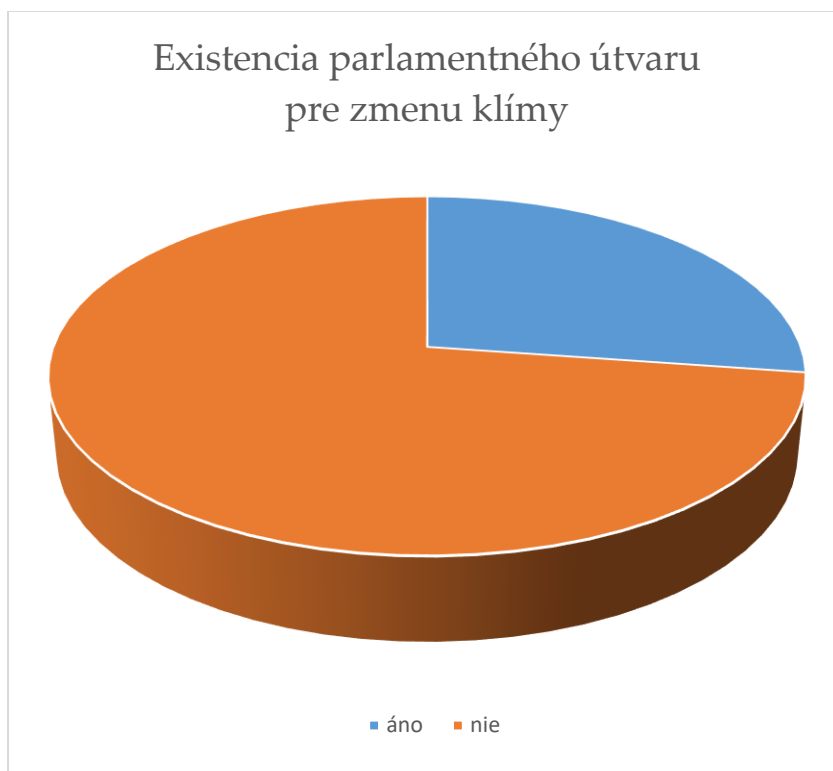
4. Záver

V predkladanej štúdii analyzujeme 22 európskych štátov z hľadiska vytvorenia a fungovania orgánov (inštitúcií) špecificky zameraných na problematiku zmeny klímy. Zvláštnu pozornosť venujeme štátom, ktoré majú vytvorené v rámci parlamentu samostatný orgán (útvár) zameraný na danú problematiku – a to buď ako orgán parlamentu, alebo útvár parlamentnej administratívy. Zaujímali nás v prvom rade parlamentný výbor či útvár parlamentnej administratívy, ktorý by už svojím názvom indikoval, že medzi jeho priority patrí aj oblasť klimatickej zmeny. Okrem toho sme venovali pozornosť aj podobným orgánom (inštitúciám) na štátnej úrovni – či už pod gesciou ministerstva, alebo nezávislých, poradných resp. výkonných, politických alebo odborných. Zhrnutie výsledkov prináša tabuľka v úvode 3. kapitoly.

Vychádzali sme najmä z informácií, ktoré jednotlivé štáty poskytli v rámci požiadavky Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD č. 5036 Informing parliamentarians on climate change and climate action (uzavretá databáza). Tieto informácie sme doplnili analýzou internetových stránok parlamentov a iných štátnych orgánov a analýzou internetových zdrojov na základe hypertextových prepojení na konkrétne orgány (inštitúcie). Získané informácie sme dopĺňali údajmi z internetovej stránky: [Climate Change Laws of the World \(climate-laws.org\)](http://climate-laws.org).

Čo sa týka parlamentných orgánov (útvarov) – z 22 analyzovaných štátov 6 uviedlo, že má vytvorený buď špecifický orgán parlamentu, alebo špecifický útvár parlamentnej administratívy pre danú oblasť. Ide o nasledujúce štáty:

Štát	Orgán parlamentu	Útvár parlamentnej administratívy
Belgicko	Stály výbor energetiky, životného prostredia a klímy (DK)	-
Írsko	Výbor pre životné prostredie a klimatické opatrenia (DK)	Centrum pre informácie a koordináciu o zmene klímy
Lotyšsko	Podvýbor pre životné prostredie a klímu	-
Maďarsko	Podvýbor pre ochranu klímy	-
Poľsko	Osobitný výbor pre klimatické záležitosti (HK)	-
Spojené kráľovstvo	Výbor pre životné prostredie a zmenu klímy (HK)	Tím pre environmentálnu udržateľnosť

Na celoštátnej úrovni väčšina sledovaných štátov – 16 z 22 uviedlo, že majú vytvorený orgán/inštitúciu, zaoberajúci sa špecificky problematikou klimatickej zmeny a odvrátenia jej negatívnych dôsledkov. V spomenutej tabuľke v úvode 3. kapitoly sme uvedené orgány (inštitúcie) rozdelili podľa toho, či fungujú pod gesciou ministerstva alebo sú nezávislé (prípadne nadrezortné), či majú poradný alebo výkonný charakter a či sú politické alebo odborné (pri niektorých orgánoch/inštitúciách sa to dá len ťažko presne definovať).

V mnohých štátoch, ktoré majú prijatý zákon o zmene klímy, vyplýva existencia takéhoto orgánu priamo z legislatívy.

Aj štáty, ktoré neuviedli fungovanie stáleho orgánu, zameraného na zmenu klímy, majú zväčša aspoň určité platformy, ktoré sa schádzajú na nepravidelnej báze a fungujú ako poradné orgány najmä pri koncipovaní a schvaľovaní strategických materiálov a koncepcií v danej oblasti.

Použité zdroje

1. Požiadavka ECPRD z apríla 2022 č. 5036 *Informing parliamentarians on climate change and climate action* a jej aktualizácie (uzavretá databáza); dostupné online po prihlásení: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/694614>
2. *Climate change laws of the world*. Dostupné na internete: <https://climate-laws.org/>
3. Webové stránky príslušných orgánov a inštitúcií uvedené formou hypertextového prepojenia priamo v texte

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

